

6. Domácnosti a bydlení

Jediným zdrojem dat o domácnostech a bydlení juniorů v územním detailu jsou, jednou za deset let, výsledky sčítání lidu, domů a bytů. Hospodařící domácnosti tvoří osoby, které se společně podílejí na výdajích domácností jako jsou strava, náklady na bydlení apod. Za domácnost juniorů je v této kapitole považována každá domácnost, v jejímž čele stojí osoba ve věku 15 až 29 let, může mít podobu domácnosti jednotlivců nebo rodinné domácnosti (úplné a neúplné).

Struktura domácností

Při Sčítání lidu, domů a bytů 2011 bylo v Královéhradeckém kraji sečteno celkem 228,3 tis. hospodařících domácností, z nich bylo zjištěno 14,2 tis. domácností juniorů, to bylo 6,2 % z celkového počtu domácností.

Více než polovinu domácností juniorů tvořili **jednotlivci** (54,9 %), necelou třetinu (31,1 %) hospodařící domácnosti tvořené jednou **úplnou rodinou** (manželské páry i faktická manželství) a 14,1 % byly rodiny **neúplné**. Proti struktuře domácností juniorů v průměru za ČR byl v Královéhradeckém kraji vyšší podíl rodinných domácností (úplných i neúplných), naopak podíl domácností juniorů jednotlivců, byl pod republikovým průměrem.

Tab. 6.1 Hospodařící domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let podle typu domácnosti a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

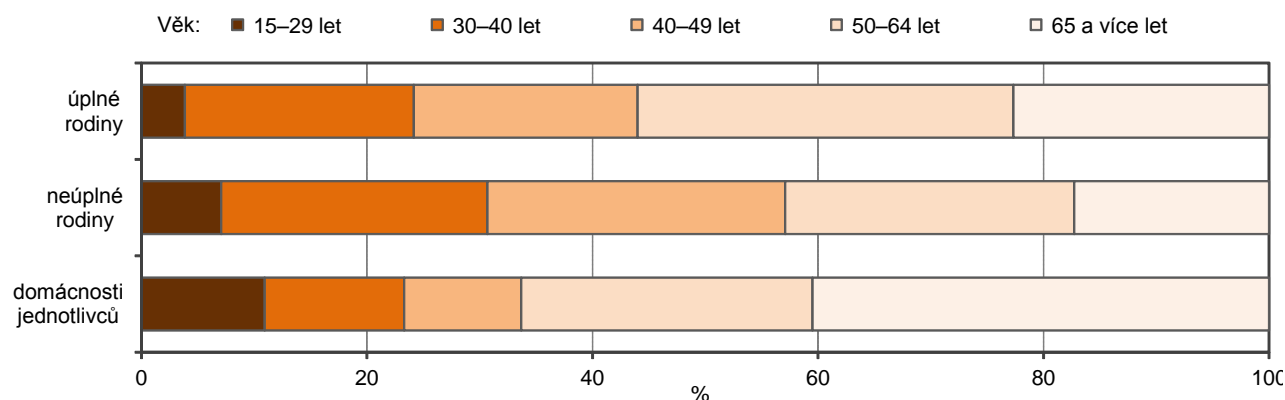
	Celkem	v tom (%)		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let celkem	14 238	31,1	14,1	54,9
v tom podle způsobu bydlení:				
bydlící v bytech	13 851	31,6	14,2	54,2
bydlící mimo byty	354	7,3	5,6	87,0
bydlící v zařízeních	33	42,4	57,6	x

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Naprostá většina domácností juniorů bydlela v bytě (97,3 %), mimo byty žilo v době sčítání celkem 354 domácností juniorů a v nějakém zařízení jen 33 domácností.

Graf 6.1 Domácnosti podle typu domácnosti a věku osoby v čele domácnosti v Královéhradeckém kraji

Zdroj: SLDB2011

Struktura domácností juniorů se v krajích výrazně lišila. Nejvyšší zastoupení úplných rodin bylo v Kraji Vysočina a Zlínském kraji (více než 35 %), podíl neúplných rodin v kraji Ústeckém a Karlovarském kraji (více než 18 %). Hl. město Praha jasně dominovalo v podílu domácností jednotlivců, kteří zde tvořili 70 % z celkového počtu domácností juniorů.

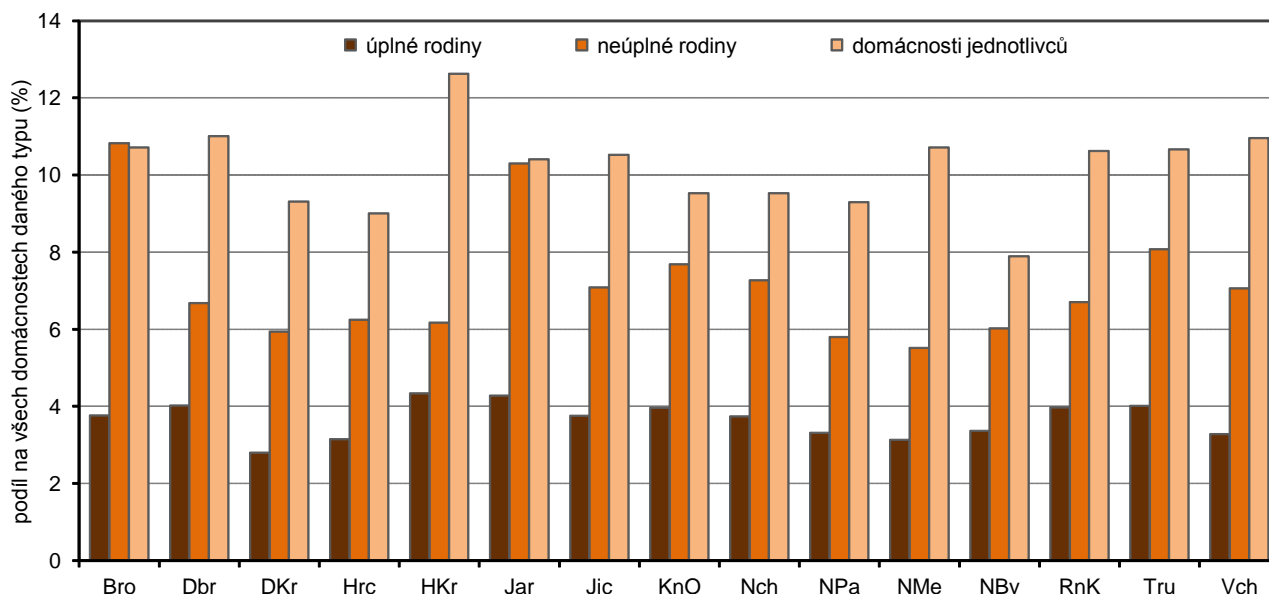
Jiný pohled dostaneme, když poměříme **jednotlivé typy domácností juniorů s celkem**. Zastoupení úplných rodin juniorů na celkovém počtu úplných rodin v kraji (3,9 %) patří mezi kraje k podprůměrným

a podobně je tomu i u domácností jednotlivců (10,8 %). Naopak neúplné rodiny mladých lidí tvořily 7 % z celového počtu neúplných rodin v kraji, a to je mezi kraji 5. nejvyšší zastoupení.

Graf 6.2 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP Královéhradeckého kraje (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Jak znázorňuje graf nahoře mezi **správními obvody ORP** měl nejvyšší podíl úplných rodin juniorů správní obvod ORP Hradec Králové a Jaroměř. U neúplných rodin juniorů měl nejvyšší zastoupení správní obvod Broumov a Jaroměř, více než 10%. U domácností jednotlivců, s osobou v čele ve věku 15–29 let, měl nejvyšší podíl správní obvod Hradec Králové, Dobruška a Vrchlabí.

Domácnosti jednotlivců

Při sčítání 2011 bylo sečteno celkem 7,8 tis. **domácností jednotlivců** v jejichž čele stála osoba ve věku 15–29 let. Byl to nejčastější typ domácností juniorů, a jak bylo výše uvedeno, tvořily více než polovinu z celkového počtu domácností juniorů v kraji (54,9 %). Podíl domácností jednotlivců juniorů patřil, v porovnání s ostatními kraji k nejnižším, krajská hodnota byla 1,6 procentního bodu pod průměrem ČR a mezi kraji třetí nejnižší.

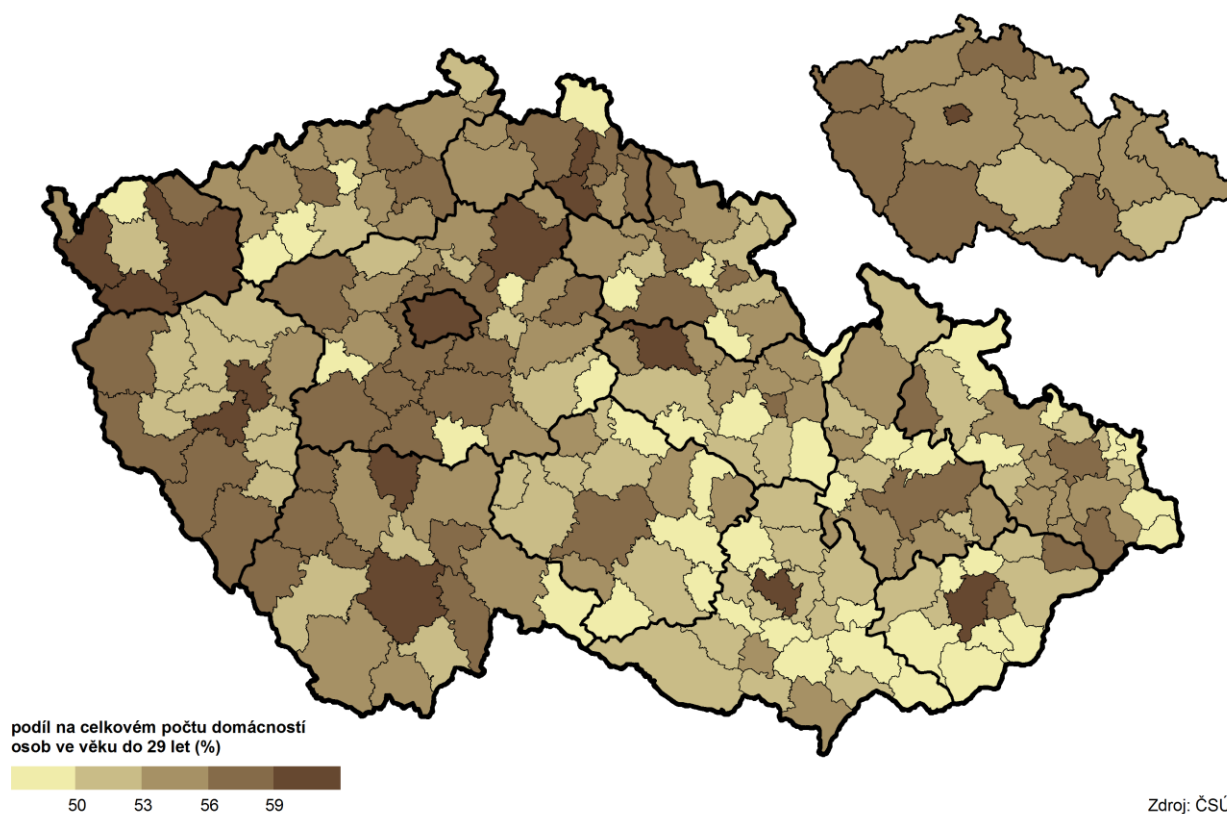
V územním detailu **správních obvodů ORP**, jak ukazuje na následující straně horní kartogram, byly domácnosti jednotlivců nejvíce zastoupeny ve správním obvodu Vrchlabí a Hradec Králové (58,9 %, resp. 58,4 %). Naopak v některých správních obvodech tvořily méně než polovinu z domácností juniorů (ve správním obvodu Nový Bydžov 47,1 %, Jaroměř 48,4 % a Kostec nad Orlicí 48,9 %).

Poněkud odlišný pohled poskytuje druhý z kartogramů na následující straně. Ten zobrazuje podíl domácností jednotlivců juniorů na celkovém počtu domácností jednotlivců v daném správním obvodu ORP. Jak už bylo výše uvedeno, nejvyšší podíl byl ve správním obvodu Hradec Králové (12,6 %), Dobruška a Vrchlabí (shodně 11 %), když krajský průměr činil 10,8 %. Nejnižší podíl domácností juniorů byl ve správním obvodu Nový Bydžov (7,9 %) a Hořice (9 %).

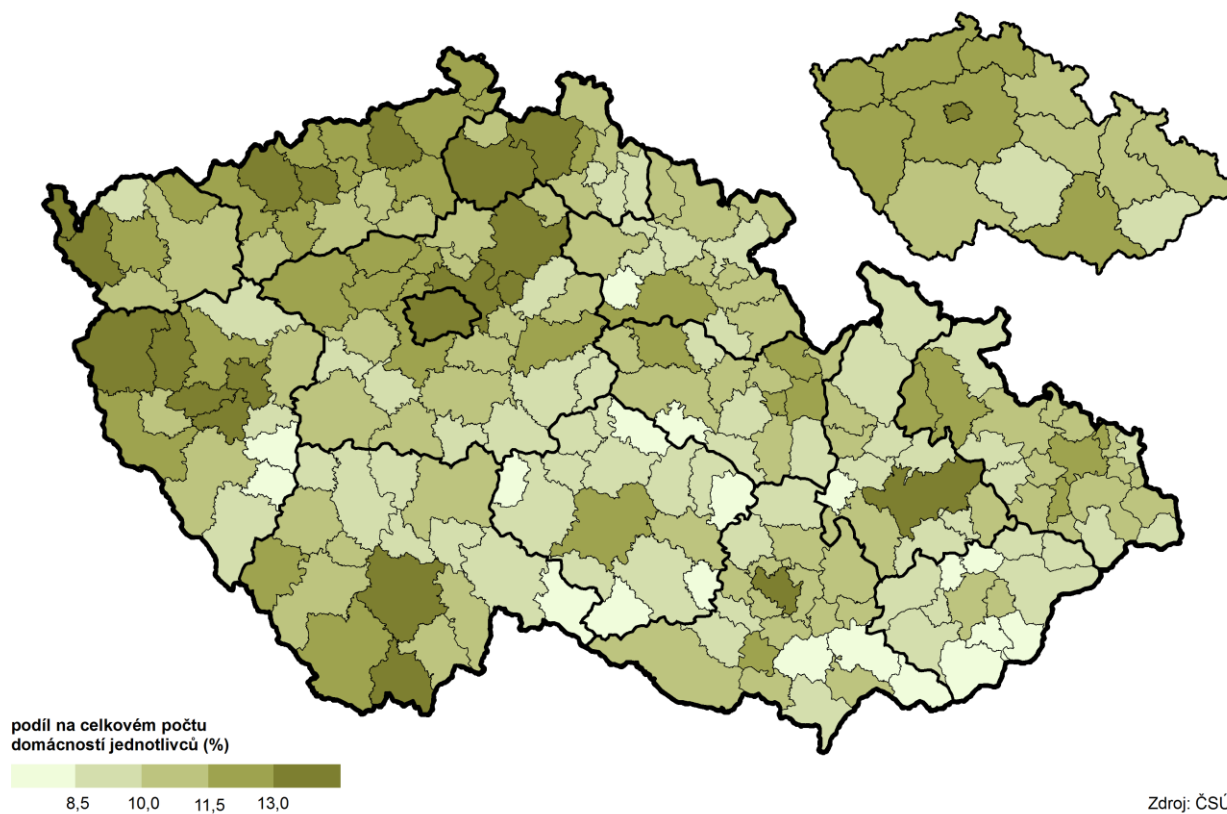
Z hlediska **pohlaví**, domácnosti jednotlivců juniorů tvořilo 4,3 tis. domácností mužů a 3,6 tis. domácností žen ze zjištěných hodnot. Jak ukazuje graf 6.3, zatímco do **věku 22 let** převažovaly mezi domácnostmi jednotlivců v kraji ženy (případně byly jejich počty s muži téměř vyrovnané), od věku 23 let již jasně převažují muži. S rostoucím věkem se tento rozdíl mezi pohlavími ještě prohlubuje ve prospěch mužů.

Jaké bylo zastoupení **věkových skupin** juniorů na celkovém počtu domácností jednotlivců naznačuje graf 6.4. Věková skupina nejmladších (15–19 let) byla nejvíce zastoupena ve správním obvodu Hořice, tvořila 1,4 % z domácností jednotlivců. Krajský průměr byl 1 % a byl shodný s průměrem za ČR. Podíl domácností juniorů ve věku 20–24 let byl nejvyšší ve správním obvodu Broumov (4,6 %), když krajský průměr činil 3,8 % a za republikovým zůstal o 0,3 procentního bodu. Domácnosti juniorů v čele s osobou ve věku 25–29 let byly nejvíce zastoupeny ve správním obvodu Hradec Králové 7,4 %, to je téměř shodné s republikovým průměrem (7,3 %), když krajský průměr byl výrazně nižší (6,1 %).

Domácnosti jednotlivců z domácností osob ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

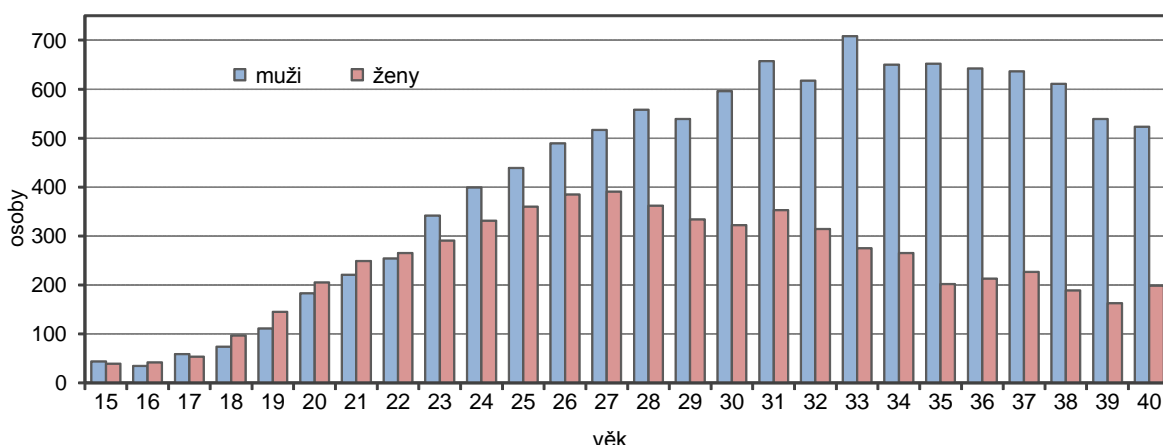

Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Graf 6.3 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v Královéhradeckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Další rozdíly jsou patrné při hodnocení struktury domácnosti podle **rodinného stavu**. Mezi domácnostmi jednotlivců juniorů převažují svobodné osoby, a to u obou pohlaví. S přibývajícím věkem ubývá svobodných ve prospěch ženatých/vdaných a také rozvedených, u žen rychleji než u mužů.

Tab. 6.2 Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

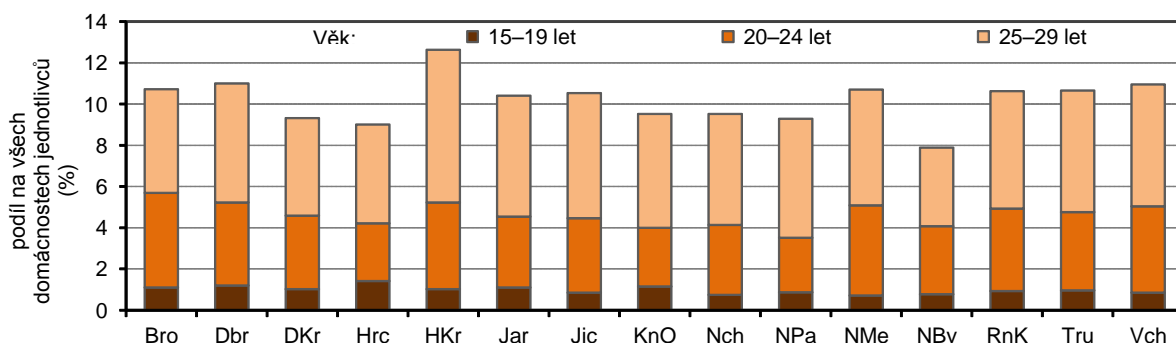
Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 15–29 let celkem	v tom			ve věku 15–29 let celkem	v tom		
		15–19	20–24	25–29		15–19	20–24	25–29
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let celkem	4 264	323	1 399	2 542	3 550	377	1 341	1 832
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	92,9	98,8	95,7	90,7	89,7	99,5	94,3	84,3
ženatý, vdaná	4,5	-	2,6	6,1	6,8	0,3	3,8	10,4
rozvedený, rozvedená	2,0	0,3	0,7	2,9	2,9	-	1,1	4,9
ovdovělý, ovdovělá	-	-	-	-	0,1	-	-	0,2
v tom způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	73,8	64,4	73,8	75,0	71,7	62,6	69,7	74,9
v bytě s další hospodařící domácností	22,0	28,5	22,6	20,9	24,7	31,0	26,6	21,9
mimo byty	4,2	7,1	3,6	4,1	3,7	6,4	3,7	3,1

Více než 70 % domácností juniorů jednotlivců **bydlelo** samostatně v bytě, v jednom bytě s další hospodařící domácností pak bydlela více než pětina mužů a téměř čtvrtina žen. S rostoucím věkem se zvyšoval podíl samostatného bydlení v bytě, až na téměř 75 % u obou pohlaví, na úkor bydlení s další hospodařící domácností.

Graf 6.4 Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP Královéhradeckého kraje (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Rodinné domácnosti

Jak již bylo výše uvedeno, rodinné domácnosti netvořily ani polovinu (45,2 %) z celkového počtu domácností juniorů v kraji. Při posledním sčítání v roce 2011 bylo sečteno celkem 6,4 tis. rodinných domácností juniorů, z nich více než dvě třetiny tvořily úplné rodiny (4,4 tis.) a necelá třetina rodiny neúplné (2 tis.).

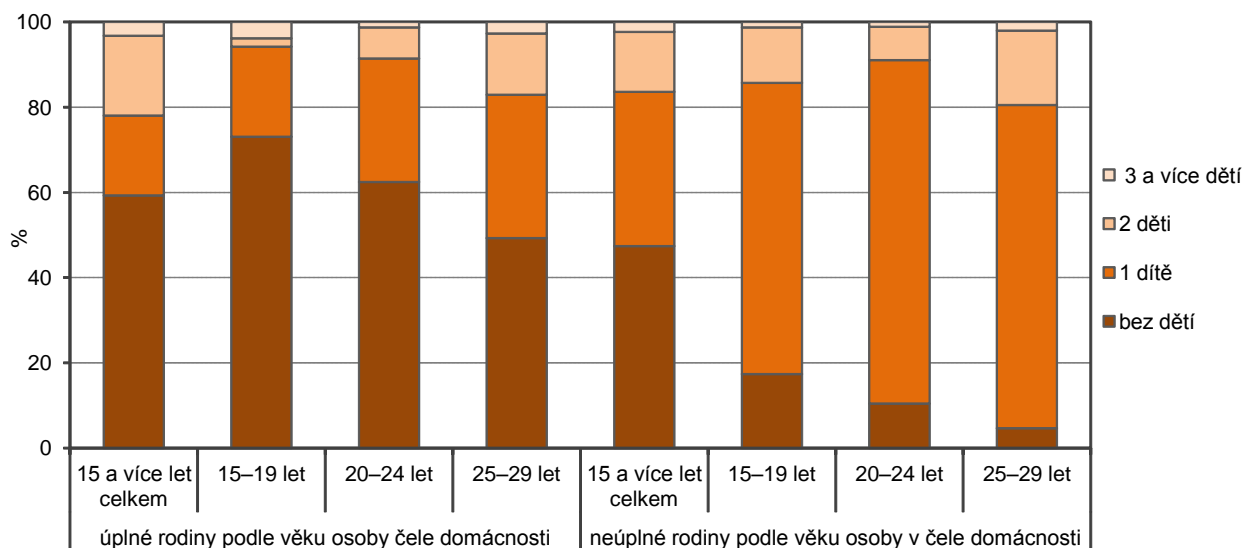
Tab. 6.3 Hospodařící rodinné domácnosti podle počtu členů domácnosti, typu hospodařící domácnosti a věku osoby v čele domácnosti

Zdroj: SLDB 2011

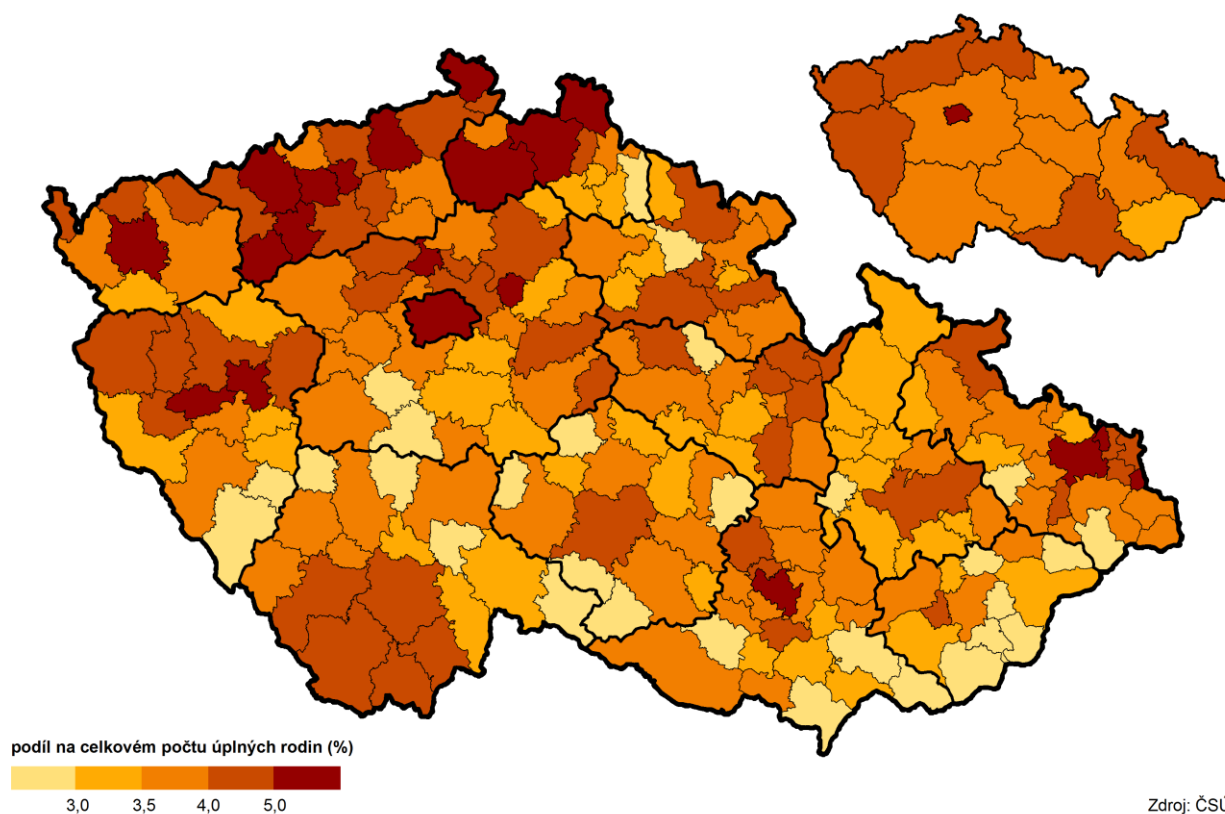
	Rodinné domácnosti	v tom s počtem členů (%)			
		2	3	4	5 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	115 071	39,9	25,3	27,0	7,7
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	52	32,7	36,5	19,2	11,5
20–24	725	52,8	31,7	10,6	4,8
25–29	3 657	42,5	34,3	17,7	5,4
z úhrnu manželské páry	102 678	39,7	24,7	27,8	7,8
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	22	27,3	31,8	22,7	18,2
20–24	256	30,9	43,0	18,4	7,8
25–29	1 966	28,8	41,0	23,2	7,0
z úhrnu faktická manželství	12 216	41,7	30,2	21,2	6,9
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	30	36,7	40,0	16,7	6,7
20–24	462	64,7	25,5	6,5	3,2
25–29	1 686	58,5	26,6	11,3	3,6
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	28 506	55,6	31,5	9,3	3,7
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	161	32,9	43,5	14,9	8,7
20–24	546	49,6	33,5	10,1	6,8
25–29	1 295	47,4	36,6	10,9	5,1

Graf 6.5 Rodinné domácnosti podle věku osoby v čele domácnosti a počtu závislých dětí v Královéhradeckém kraji (ze zjištěných hodnot)

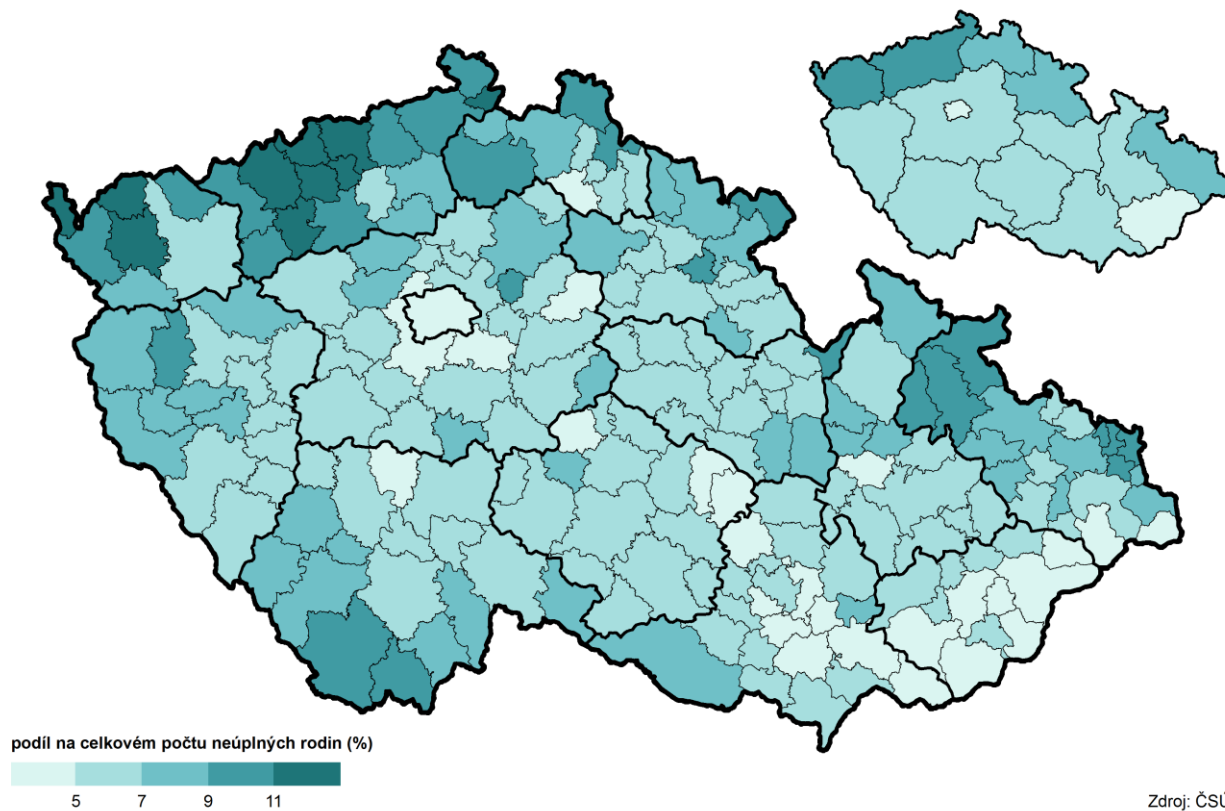
Zdroj: SLDB 2011

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Neúplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Úplné rodinné domácnosti juniorů se skládaly zhruba ze stejného počtu manželských párů a faktických manželství (soužití nesezdaných párů). Zatímco u sezdaných párů juniorů převažovaly tříčlenné domácnosti, u **faktických manželství** tvořily domácnost nejčastěji dvě osoby, s výjimkou nejmladší věkové kategorie (15–19 let), kde převažovali také 3 členové. U manželských párů se s přibývajícím věkem zvyšoval podíl domácností s jedním a více závislými dětmi rychleji, než tomu bylo u faktických manželství.

Jak už bylo výše uvedeno, zastoupení **úplných rodin juniorů** na celkovém počtu úplných rodin činilo v kraji 3,9 %, to bylo pod průměrem ČR (4,2 %) a mezi **kraji** páté nejnižší. Vysoké zastoupení úplných rodin juniorů na úplných rodinách celkem měly nečekaně Hl. město Praha a Ústecký kraj. V Hl. městě Praze tato skutečnost do jisté míry souvisí s nižším zastoupením úplných rodin celkem ve prospěch domácností jednotlivců. Naopak v kraji Zlínském a v Kraji Vysočina, kde je celkový počet úplných rodin vyšší, je podíl úplných rodin juniorů na jejich celkovém počtu v ČR nejnižší.

Z hlediska **správních obvodů ORP** Královéhradeckého kraje, jak ukazuje horní kartogram na předchozí straně, vykázaly nejvyšší zastoupení úplných rodin juniorů správní obvod Hradec Králové a Jaroměř (shodně 4,3 %), což může být opět ovlivněno celkově nízkým počtem úplných rodin v těchto správních obvodech. Naopak nejnižší zastoupení měli junioři na úplných rodinách ve správním obvodu Dvůr Králové nad Labem (2,8 %).

Zastoupení **neúplných rodin juniorů**, kterých bylo v době sčítání kolem 2 tis., činilo 7 % z celkového počtu neúplných rodin v kraji a mezi kraji to bylo 5. nejvyšší procento, když průměr za ČR činil 6,7 %. Neúplné rodinné domácnosti juniorů byly ponejvíce dvoučlenné, v nejmladší věkové kategorii tříčlenné a nejčastější se staraly o jedno závislé dítě.

Podle kartogramu výše nejvyšší podíl neúplných rodin juniorů byl ve správním obvodu Broumov a Jaroměř (10,8 %, resp. 10,3 %) a nejnižší, téměř poloviční, ve správním obvodu Nové Město nad Metují a Nová Paka (5,5 %, resp. 5,8 %).

Bydlení mladé generace

Naprostá většina juniorů bydlela v bytech v rodinných nebo bytových domech. Při sčítání v roce 2011 v nich žilo 97,8 % domácností juniorů. Jednotlivci žijící v zařízeních nebyli považováni za samostatně hospodařící domácnosti.

Z celkového počtu domácností juniorů jich dvě třetiny žily v **bytových domech** a necelá třetina v **rodinných domech**. U mladých, kteří žijí v úplných rodinách, je bydlení v rodinných domech častější (36,1 %) než je tomu v neúplných rodinách a v domácnostech juniorů jednotlivců. Je to dáno i tím, že mladí lidé žijící v úplných rodinách tak lépe dosáhnou na hypotéky apod.

Tab. 6.4 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu, právní formy užívání a typu bytu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	11 301	3 976	1 634	5 691
z toho podle druhu domu (%):				
rodinné domy	31,8	36,1	31,6	28,9
bytové domy	66,0	62,8	67,0	68,0
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):				
ve vlastním domě	18,4	26,2	17,7	13,2
v osobním vlastnictví	18,0	21,5	13,0	17,0
jiné bezplatné užívání bytu	4,3	4,3	3,4	4,6
nájemní	36,5	37,6	43,1	33,9
družstevní	5,9	6,0	5,8	5,9
z toho podle typu bytu (%):				
byty standardní	84,1	96,2	83,7	75,7
byty se sníženou kvalitou	9,2	2,8	8,8	13,7

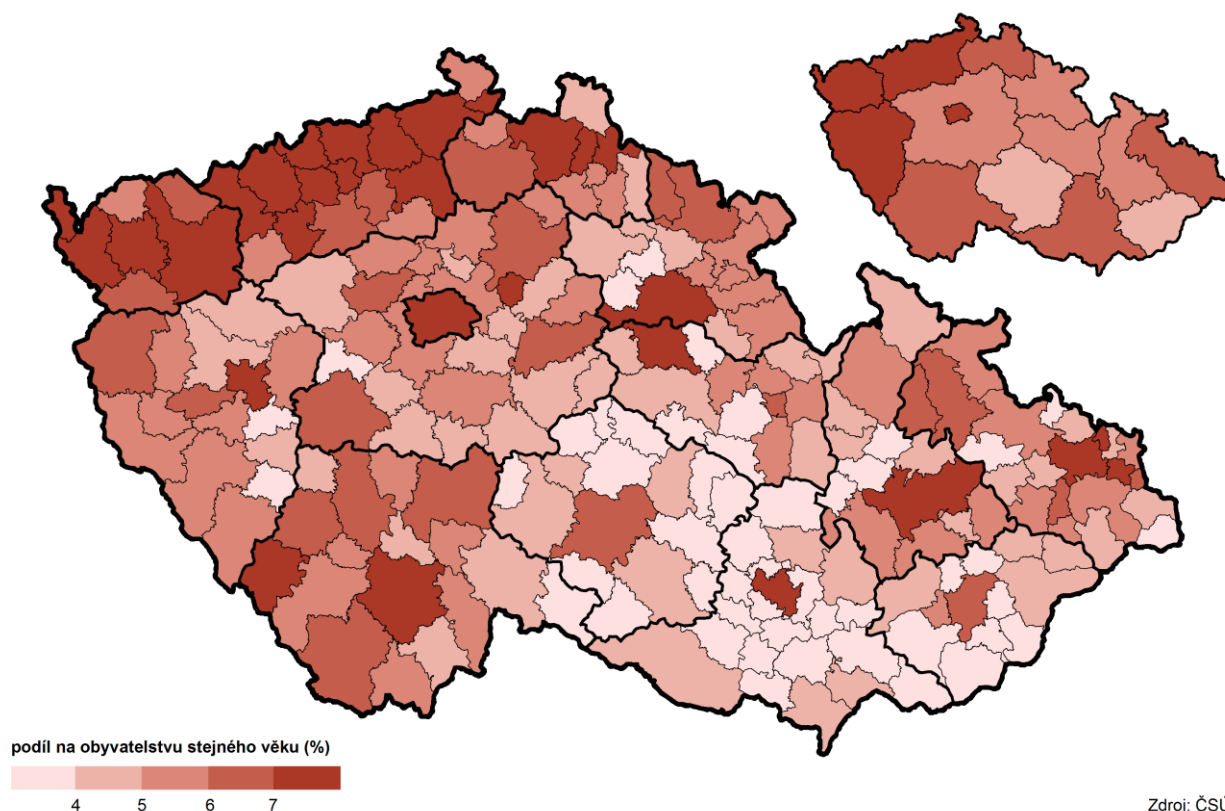
¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Z hlediska **právního důvodu užívání bytu** žijí mladí lidé nejčastěji v nájemních bytech (více než třetina), necelá pětina ve vlastním domě a stejná část v bytě v osobním vlastnictví. Úplné rodiny juniorů bydlí také

nejčastěji v nájemných bytech, ale více než čtvrtina z nich obývá vlastní dům. U neúplných domácností juniorů jasně dominuje bydlení v nájemných bytech. Většina domácností juniorů bydlí ve standardních bytech, necelá desetina v bytech se sníženou kvalitou. Samostatně bydlící junioři žili častěji v méně kvalitních bytech než rodinné domácnosti juniorů.

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Zdroj: ČSÚ

Tab. 6.5 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle počtu obytných místností v bytě, typu domácnosti a druhu domu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	11 301	10,1	19,4	24,3	18,8	10,3
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	3 976	7,4	17,3	28,8	25,6	16,3
1 neúplná rodina	1 634	7,9	18,8	25,2	18,1	10,8
domácnost jednotlivce	5 691	12,5	21,1	20,8	14,2	6,0
z toho podle druhu domu:						
rodinné domy	3 594	3,8	10,7	21,6	22,6	24,0
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	1 435	3,4	8,9	21,6	25,6	35,7
1 neúplná rodina	516	3,7	13,2	20,2	24,2	22,5
domácnost jednotlivce	1 643	4,1	11,6	22,1	19,4	14,2
bytové domy	7 461	13,0	24,0	25,8	17,3	3,9
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	2 496	9,4	22,3	32,9	25,8	5,2
1 neúplná rodina	1 094	10,0	21,8	27,4	15,4	5,5
domácnost jednotlivce	3 871	16,2	25,7	20,8	12,4	2,6

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

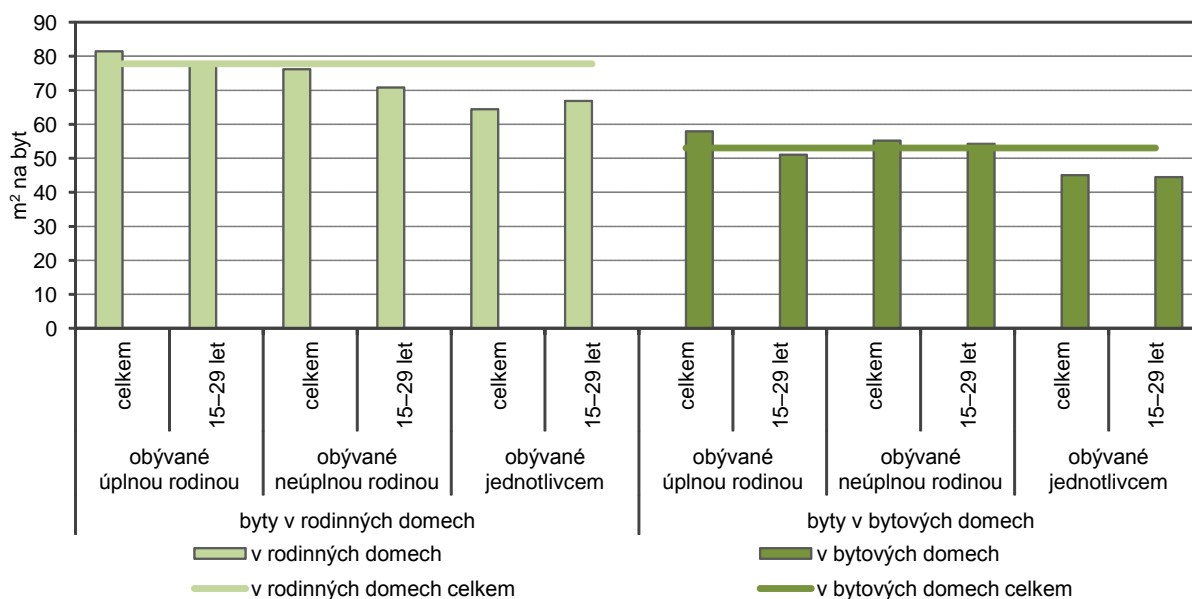

V době sčítání 2011 žilo **samostatně v bytě** v kraji 5 691 juniorů, tj. 5,7 % obyvatel ve věku 15–29 let. Jak ukazuje kartogram na předchozí straně, byly značné regionální rozdíly v podílu samostatně bydlících juniorů. V Hl. městě Praze a ve správních obvodech Ústeckého a Karlovarského kraje byly výrazně vyšší podíly samostatně bydlících juniorů než na východě republiky, ve většině správních obvodů ORP Zlínského kraje, Kraje Vysočina a Jihomoravského kraje. V Královéhradeckém kraji byly také rozdíly mezi jednotlivými správními obvody. Nejvyšší podíl samostatně bydlících juniorů byl zjištěn ve správním obvodu Hradec Králové (7 %), naopak nejméně juniorů žilo samostatně v bytě ve správním obvodu Nový Bydžov (2,9 %) a Hořice (3,6 %).

Nejvíce domácností juniorů žije v bytech se třemi **obytnými místnostmi** (včetně kuchyně). Odlišnosti jsou podle typu domácnosti i druhu domu, který obývají. Zatímco v domácnostech juniorů, které tvoří úplná rodina, převažují byty se 3–4 obytnými místnostmi, neúplné rodiny obývají nejčastěji byty o 3 místnostech a samostatně bydlící jednotlivci o 2 místnostech. Obecně všechny typy domácností juniorů, pokud bydlí v rodinných domech, obývají více místností, než když bydlí v bytových domech.

Graf 6.6 Průměrná obytná plocha bytu podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu v Královéhradeckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Průměrná obytná plocha bytu závisí na typu domu, kde se nachází. V rodinných domech jsou byty větší než v bytových domech. Průměrná obytná plocha bytu v kraji byla v době sčítání 66,1 m², byty obývané juniory byly v průměru o 10 m² menší. Junioři, pokud bydleli v rodinných domech, obývali byty o průměrné velikosti 72,5 m², mladé domácnosti bydlící v bytových domech pak bydlely v bytech o třetinu menších (v průměru 48,3 m²).

Tab. 6.6 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, obytné plochy na osobu a průměrné obytné plochy bytu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle obytné plochy v m ² na osobu (%)					Průměrná obytná plocha bytu (m ²)
		do 9,9	10,0–17,9	18,0–25,9	26,0–33,9	34,0 a více	
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	11 301	4,7	14,9	15,9	11,7	31,5	56,0
v tom podle typu domácnosti:							
1 úplná rodina ¹⁾	3 976	8,8	27,8	26,1	15,4	14,4	60,6
1 neúplná rodina	1 634	9,2	20,4	20,8	11,7	11,4	59,7
domácnost jednotlivce	5 691	0,6	4,3	7,3	9,2	49,2	50,6

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Podíl úplných i neúplných rodin v čele s juniorem, ve kterých připadá na osobu méně než 18 m² je v kraji vyšší v porovnání s úplnými a neúplnými rodinami celkem, a to jak u rodin bydlících v rodinných, tak i v bytových domech. Zatímco v rodinných domácnostech juniorů je jejich podíl méně než 30%, v bytových

domácnostech se jejich podíl blíží 50 %. Mezi rodinnými domácnostmi juniorů (úplnými i neúplnými), ať bydlí v rodinných či bytových domech, převládají ty domácnosti, kde připadá na osobu méně než 18 m². Pouze v domácnostech jednotlivců juniorů, připadá na osobu nejčastěji alespoň 34 m² obytné plochy, v rodinných domech je to u 88 % domácností a v bytových domech u téměř dvou třetin domácností jednotlivců.

Graf 6.7 Domácnosti bydlící v bytech podle typu domácnosti, druhu domu a průměrné obytné plochy na osobu v Královéhradeckém kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

